

XXI. Oikeusaputoimisto.

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v. 1933¹⁾ oli seuraava:

Joulukuun 7 p:nä 1932 pidetyssä kaupunginvaltuuston kokouksessa valittiin oikeusaputoimiston johtokunnan jäseniksi v:ksi 1933 lakitieteenkandidaatti, filosofiantohtori J. Helo, varatuomari S. Ilmanen, vanhempi oikeusneuvosmies G. Leopold, varatuomari S. T. Mannermaa ja rouva M. Schulz-Cajander. Näistä johtokunta valitsi puheenjohtajakseen vanhemman oikeusneuvosmiehen Leopoldin ja varapuheenjohtajakseen varatuomari Mannermaan. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli lakitieteenkandidaatti G. Norrmén.

Oikeusaputoimiston johtokunnalla oli vuoden varrella kaikkiaan neljä kokousta. Kokouksissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajan tointa hoiti edelleen varatuomari N. Lindegrén ja oikeusavustajan apulaisen tointa taasen varatuomari Y. Hämesalo. Toimistoapulaisena oli ylioppilas O. Bremer. Kesälomasijaisina toimivat hovi-oikeudenauskultantti E. Norros ja neiti K. Vesa.

Oikeusaputoimiston menosääntö nousi v. 1933 168,421 markkaan, oltuaan edellisenä vuonna 166,055 markkaa.

Oikeusaputoimisto sai vuoden varrella kuten ennenkin toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rätthjälpsanstalt), jonka välitystä toimisto puolestaan käytti yhdessä asiassa. Myöskin muutamat muut ulkomaiset oikeusaputoimistot käyttivät toimiston apua. Sitä paitsi oltiin molemminpuolisessa yhteydessä erinäisten maassa olevien köyhäinasianajajien kanssa.

Muuten jatkui oikeusaputoimiston toiminta entiseen tapaan. Asiakkaiden luku lisääntyi edelleen, mikä luonnollisesti vaikutti myös asioiden lisääntymiseen. Jäljempänä seuraavat numerotiedot osoittavat lähemmin oikeusaputoimiston toiminnan kuluneena vuonna.

Käyntien luku oli 13,380 eli 44.6 päivää kohden. Vastaavat luvut olivat v. 1932 12,890, 42.5 ja v. 1931 9,935, 32.9. Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

	Vastaan- otto- päiviä.	K ä y n t e j ä kaikkiaan.	päivää kohden.		Vastaan- otto- päiviä.	K ä y n t e j ä kaikkiaan.	päivää kohden.
Tammikuu.....	24	1,165	48.5	Heinäkuu	26	1,154	44.4
Helmikuu	24	1,115	46.5	Elokuu	27	1,222	45.3
Maaliskuu	26	1,071	41.2	Syyskuu.....	26	1,169	45.0
Huhtikuu	22	960	43.6	Lokakuu.....	26	1,198	46.1
Toukokuu	26	1,061	40.8	Marraskuu	26	1,245	47.9
Kesäkuu.....	24	1,069	44.5	Joulukuu	23	951	41.3
				Koko vuosi 300		13,380	44.6

¹⁾ Eräitä kertomusta seuranneita taulukkotietoja ei ole tässä julkaistu.

Suurin luku käyntejä yhtenä päivänä oli 95, pienin 11.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaitten säädyn ja ammatin y. m. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pidempiin suullisiin neuvotteluihin.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 2,513, joista 2,398 oli kertomusvuonna tulleita ja 115 edelliseltä vuodelta ratkaisematta olevia. Kirjallisia toimituksia oli 2,766, niistä hakukirjoja 1,201.

Säätynsä tai ammattinsa sekä sukupuolensa mukaan ryhmittyvät kävijät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.		Mp.	Np.	Yht.
Naimisissa olevia naisia ja leskiä	—	652	652	Sorvaajia	9	—	9
Työntekijöitä	285	120	405	Metallityöntekijöitä	9	—	9
Palvelijattaria	—	219	219	Hierojia	1	7	8
Ompelijattaria	—	84	84	Kahvinkuljettajia	—	7	7
Siivojattaria	—	53	53	Lämmittäjiä	7	—	7
Kirvesmiehiä	50	—	50	Musiikkereita	5	1	6
Keittäjättäriä	—	49	49	Meijerityöntekijöitä	3	3	6
Kauppa-apulaisia	9	40	49	Asiamiehiä	6	—	6
Maalareita	49	—	49	Modisteja	—	5	5
Tarjoilijattaria	—	39	39	Poliiseja	5	—	5
Autonkuljettajia	38	—	38	Rakennusmestareita	4	—	4
Pesijättäriä	—	36	36	Merimiehiä	4	—	4
Puuseppiä	35	—	35	Makkaratyöntekijöitä	3	1	4
Leipureita	14	11	25	Kampaajia	—	4	4
Monttöörejä	24	—	24	Juoksutyttyjä	—	4	4
Kirjatyöntekijöitä	10	11	21	Taiteilijoita	3	1	4
Partureita	3	17	20	Karjakoita	—	3	3
Viilaajia	19	—	19	Rautatieläisiä	3	—	3
Neitejä	—	19	19	Rahastajia	1	2	3
Peltiseppiä	19	—	19	Koneporaajia	3	—	3
Ajureita	17	—	17	Vahtimestareita	3	—	3
Räätäleitä	13	4	17	Valajia	3	—	3
Torikauppiaita	8	8	16	Kersantteja	3	—	3
Juoksupoikia	16	—	16	Sairaanhoitajattaria	—	3	3
Yövärtijöitä	14	—	14	Ylioppilaita	1	2	3
Konttoriapulaisia	7	7	14	Leikkaajia	—	3	3
Tiskaajia	—	13	13	Kylvettäjiä	—	2	2
Suutareita	12	—	12	Puutarhureja	2	—	2
Muurareita	12	—	12	Verhoilijoita	2	—	2
Varastoapulaisia	11	1	12	Koululaisia	—	2	2
Emännöitsijöitä	—	11	11	Hitsaajia	2	—	2
Kassanhoitajia	—	11	11	Lasinpuhaltajia	2	—	2
Talonmiehiä	10	—	10	Radiosähköttäjäharjoittelijoita	1	—	1
Putkityöntekijöitä	10	—	10	Tilkitsijöitä	1	—	1
Kivityöntekijöitä	10	—	10	Tullaajia	1	—	1
Konemestareita	10	—	10	Vääpeleitä	1	—	1
Kutojia	—	10	10	Turkkureita	1	—	1
Seppiä	10	—	10	Pakkaajia	—	1	1
Kylmänruoanlaitt.	—	10	10				

	Mp.	Np.	Yht.		Mp.	Np.	Yht.
Palstatilallisia	1	—	1	Sanomalehdenmyy-			
Eristäjiä	1	—	1	jiä	1	—	1
Palosotilaita	1	—	1	Sotilaita	1	—	1
Kantoreita	1	—	1	Teurastajia	1	—	1
Kirjanpitäjiä	1	—	1				
				Yhteensä	812	1,476	2,288

Vuoden varrella käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittyminen laatunsa mukaan käy selville seuraavasta, vahvistetun kaavakkeen mukaan laaditusta yhdistelmästä.

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:		Perintöoikeut. kuuluvia asioita	52
Vuokrariitoja	33	Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	6
Työ- ja palkkariitoja	645	Yleisiä veroja koskevia asioita	62
Muita saamisoikeuksia	197	Holhousasioita	1
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	45	Vähäpätöisiä rikosasioita	3
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Sotilasavustuksia	236
Avioriitoja	13	Tapaturma-asioita	14
Avioeroja	167	Toimeksiantoja	6
Pesäeroja	1	Erinäisiä tiedusteluja, hake-	
Perheen elatusta	105	muksia, valituksia y.m.	917
Kuolleeeksi julistamisia	10		
		Yhteensä	2,513

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden varrella lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 2,425 kuten alla olevista luvuista näkyy:

Sopimalla ratkaistu	661	Juttuja, joissa toimisto otti	
Oikeudenkäynnillä ratkaistu . .	312	haasteen, mutta ei ajanut lop-	
Erin. syistä jätetty sillensä . .	179	puun	36
Annettu eri viranomaisille	1,237		
		Yhteensä	2,425

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 1,237 asiaa sekä virastojen ratkaisuista riippuvat 3 asiaa jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentille	13	Oulun läänin maaherralle	4
Valtioneuvostoon	21	Hämeen » »	13
Valtiovarainministeriöön	1	Turun ja Porin läänin maaher-	
Sisäasiainministeriöön	6	ralle	3
Kulkulaitosten ja yleisten toi-		Mikkelin läänin maaherralle . . .	3
den ministeriöön	6	Vaasan » »	8
Puolustusministeriöön	6	Kuopion » »	15
Sosiaaliministeriöön	1	Poliisimestarille	2
Ulkoasiainministeriöön	1	Vakuutusneuvostolle	3
Korkeimpaan oikeuteen	15	Valtion tapaturmalautakun-	
Korkeimpaan hallinto-oikeu-		nalle	3
teen	201	Porvoon tuomiokapituliin	2
Turun hovioikeuteen	3	Tampereen »	2
Vaasan »	1	Helsingin kaupungin:	
Uudenmaan läänin maaherralle	709	maistraatille	9
Viipurin » »	17	kaupunginvaltuustolle	4

Helsingin kaupungin:		Vehmaan tuomiokunnan tuo-	
raastuvanoikeudelle	26	marille	1
kaupunginhallitukselle	49	Helsingin piirin kutsuntatoimis-	
köyhäinlaitokslautakunnalle ..	54	tolle	3
lastensuojelulautakunnalle ..	1	Kutsuntalaitoksen keskuslauta-	
holhouslautakunnalle	7	kunnalle	2
tutkijalautakunnalle	11	Helsingin sotilaspiirin esikun-	
Huopalahden kunnan köyhäin-		nalle	1
hoitolautakunnalle	1	Sotasataman johtokunnalle ...	1
Oulunkylän kunnallislautakun-		Sotaväen leski- ja orpokassaan	1
nalle	1	Hollolan tuomiokunnan tuoma-	
Ensimmäiselle kaupunginvou-		rille	1
dille	2	Merimieshuoneen johtokunnalle	1
Rautatiehallitukselle	2	Helsingin yliopiston talousvalio-	
Raitiotie- ja omnibusosake-		kunnalle	1
yhtiön johtokunnalle	2		
		Yhteensä ¹⁾	1,240

Se seikka että 179 asiaa jätettiin sillensä, johtui samoin kuin edellisinä vuosina siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kun oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä lopuksi siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 36 yllä mainittua juttua, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston voimassa olevan johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain, ettei vastaajia ollut haasteella tavattu tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntoa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden kuluessa 382 asiassa. Näistä ajoi toimisto vuoden kuluessa loppuun 312 asiaa, joista 309 juttua voitettiin ja 3 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden kuluessa toimiston puolesta 435 kertaa 185 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 300:aan esiinnyttiin niinmuodoin raastuvanoikeudessa useammin kuin joka toinen päivä.

¹⁾ Tähän eivät sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otetut haasteet.